

Asia: VN/21650/2023

Suomen Teollisuussijoitus Oy:n (Tesi) sijoitusstrategiatyöryhmän raportti

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Solidium kiittää mahdollisuudesta lausua Suomen Teollisuussijoituksen (Tesi) sijoitusstrategiaa valmistelleen työryhmän strategialuonnoksesta. Solidium keskittyy lausunnossaan Tesin ja Solidiumin väliseen työnjakoon.

Taustaa Solidiumin toimiohjeesta ja strategiasta:

Solidiumin vuoden 2023 toimiohjeessa todetaan muun muassa seuraavaa: Solidium on valtion kokonaan omistama osakeyhtiö, jolla on kansallinen intressi toiminnassaan ja joka omistaa vähemmistöosuuksia pääsääntöisesti pörssinoteeratuissa yhtiöissä, joiden pääkonttori ja merkittävä TKI-toiminta lähtökohtaisesti sijaitsevat Suomessa. Vaikka Solidium keskittyy pörssiyhtiöiden omistukseen, yhtiön toimintapolitiikkaan sopivat myös osuudet listautumista valmistelevissa yhtiöissä, joilla arvioidaan olevan kansallista merkitystä jatkossa. Solidium on yritys, joka varmistaa itse tai yhteistyökumppanien kanssa, että Suomelle tärkeiden yhtiöiden omistus on riittävässä määrin kotimaisissa käsissä. Solidiumin toiminnan tarkoituksena on edesauttaa omistamiensa yhtiöiden kehitystä ja kasvua aktiivisen omistajuuden keinoin tähdäten verrokkiyhtiöitä parempaan kehitykseen. Solidium on valtion työkalu kotimaisen omistuksen vahvistamisessa ja vakauttamisessa pörssiyhtiöissä. Solidium ei ole elinkeinopoliittinen toimija. Sen sijaan Solidiumin omistuksessa olevilla yhtiöillä tulee olla koko Suomen talouden kannalta tärkeä rooli. Solidiumin aktiivinen omistajuus tähtää yhtiöiden kehittämiseen ja vaikuttaa siten myönteisesti kansantalouteen, työllisyyteen ja yhtiöiden kasvuun. Solidium ottaa toiminnassaan huomioon kansallisen edun, mutta toimii kuitenkin aina markkinaehtoisesti.

Solidiumin toimiohjeen mukaisesti Solidiumin strategiassa on määritelty, että Solidium voi sijoittaa listaamattomiin yhtiöihin, mikäli niillä on lähivuosina selvä listautumiseen tähtäävä suunnitelma. Uuden sijoituksen koko on lähtökohtaisesti vähintään 50 miljoonaa euroa, mutta sijoitus voidaan tehdä hajautuksesta ja/tai yhtiökohtaisista tilanteista johtuen useammassa erässä. Solidium tekee

sijoituspäätöksiä vain taloudellisten edellytysten täytyessä. Lisäksi Solidiumin omistamien yhtiöiden tulee olla kansallisesti merkittäviä. Kansallinen merkittävyys voi muodostua taloudellisista näkökulmista, osaamisesta, infrastruktuuri- tai huoltovarmuuskytkenöistä, yhtiön asemasta Suomelle tärkeässä klusterissa, Suomen kansallisomaisuuden hyödyntämisestä tai muusta merkityksestä Suomelle. Merkittävyys voi täytyä joko yksittäisen kriteerin mukaan tai useamman kriteerin yhdistelmänä. Kansallista merkittävyyttä arvioitaessa huomioidaan nykytilanteen lisäksi tulevaisuuden kehitysnäkymät. Sijoituskohteiden, jotka eivät täytä kansallisen merkittävyyden kriteerejä sijoitushetkellä, tulee Solidiumin arvion mukaan pystyä kasvamaan ja kehittymään kriteerit täyttäväksi yhtiöksi kymmenen vuoden sisällä.

Solidiumin näkemyksiä ja huomioita liittyen Tesin strategiaa koskevaan raporttiin

Solidiumin näkemyksen mukaan on perusteltua, että valtio-omisteiset sijoitusorganisaatiot, kuten Tesi ja Solidium, täydentävät yksityistä sijoittajakenttää huomioiden kotimaisten toimijoiden rajalliset pääomaresurssit ja toiminnan etenkin scale-up-vaiheen ja tätä isompien yritysten rahoittajina ja pitkäjänteisinä omistajina. Ilman tätä moni lupaava ja Suomen kannalta tärkeä yhtiö voisi jäädä ilman rahoitusta tai pitkäjänteistä pääomistajaa, koska ulkomaisilta toimijoilta saatavan rahoituksen saatavuus ja ulkomaisten toimijoiden aktiivisuus sekä toiminnan pitkäjänteisyys Suomen markkinalla vaihtelevat merkittävästi muun muassa taloussyklin mukaan. Kotimaisen pitkäjänteisen omistajuuden puuttuessa riskinä on myös yhtiön pääkonttorin ja keskeisten toimintojen siirtyminen pois Suomesta ilman perusteltua syytä. On myös nähtävissä, että erilaisten valtiollisten sijoitusorganisaatioiden ja valtioneuvostojen rooli on kasvanut niin Euroopassa kuin globaalisti. Kuitenkin Tesin toiminnan laajentuessa ja sijoitusvolyymin kasvaessa voimakkaasti etenkin suorissa sijoituksissa on tärkeää arvioida säännöllisesti, ettei tämä syrjäytä kotimaista yksityistä pääomaa.

Solidium pitää hyvänä pääministeri Orpon hallituksen ohjelmassa ja raportissa esitettyä Tesin tehtävää, jossa painotetaan kasvua, uudistamista sekä investointien edistämistä. Hallituksen esityksen (esityksen (HE 86/2024 vp) mukaan Tesi-lain 1 §:ssä Tesin tehtäväksi määritellään ”...edistää erityisesti suomalaisten pienten ja keskisuurten yritysten kasvua sekä uudistaa suomalaista teollisuutta ja elinkeinorakennetta. Toiminnan tarkoituksena on lisäksi vauhdittaa uusiin teknologioihin ja vähemmän ympäristöä kuormittavaan ja kestävään elinkeinotoimintaan siirtymiseen liittyviä investointeja Suomessa sekä kehittää pääomasijoitusmarkkinaa ja korjata yritysten rahoituksen tarjonnassa esiintyviä puutteita.” Edellä mainittu kirjaus ohjaa hyvin Tesin ja Solidiumin välistä työnjakoa, jossa Tesi on valtion toimija, joka keskittyy pienten ja keskisuurten yritysten kasvun tukemiseen, ja Solidium toimiohjeensa ja strategiansa mukaisesti tätä suurempiin yrityksiin, jotka ovat kansallisesti merkittäviä tai joilla nähdään potentiaalia kehittyä kansallisesti merkittäväksi yhtiöksi enintään kymmenen vuoden sisällä.

Solidium pitää Tesin ja Solidiumin välistä työnjakoa toimivana ja perusteltuna. Ehdotuksessa Tesin suorien sijoitusten maksimikokoa nostettaisiin käytännössä 20 miljoonasta eurosta 50 miljoonaan euroon ja siten Tesin ja Solidiumin rajapinta muodostuisi entistä läheisemmäksi ns. scale-up yhtiöiden osalta. Tämä korostaa entisestään tarvetta ylläpitää viime vuosien avointa dialogia ja hyvää yhteistyötä operatiivisten organisaatioiden välillä. Tällä varmistetaan, ettei mahdollisissa

rajatapauksissa synny kilpailutilannetta organisaatioiden välille tai epäselvää tilannetta suhteessa kohdeyhtiöihin ja yksityiseen sijoitusmarkkinaan. Samalla varmistetaan, että lupaavasti kehittyvät kasvuyhtiöt eivät jää katveeseen kasvaessaan ulos Tesin mandaatin mukaisesta toiminnasta tai toisaalta ei synny päällekkäistä toimintaa eri kotimaisten valtiollisten toimijoiden välille. On luontevaa, että kohdeyhtiö voi kehittyessään siirtyä valtio-organisaatiossa Tesin vastuulta Solidiumiin, mikäli tämä sopii kohdeyhtiön tilanteeseen ja Solidiumin toimiohjeen ja strategian mukaiset kriteerit täyttyvät. Raportin s. 8 Liite 1 Tesin ja Solidiumin toiminta esitetään osittain päällekkäisenä. Hallituksen esitys Tesin tehtävästä ja toisaalta Solidiumia toimiohje määrittävät rajan varsin selkeästi. Tämän on tärkeää toteutua myös käytännössä.

Kunnioitavasti,

Reima Rytsölä

Solidium Oy:n toimitusjohtaja

Anttila Pauli
Solidium Oy